

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro regionální rozvoj

---

2. 3. 2010

PRACOVNÍ DOKUMENT

o dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti - sine qua non globální konkurenceschopnosti?

Výbor pro regionální rozvoj

Zpravodaj: Petru Constantin Luhan

Úvod

Cílem tohoto pracovního dokumentu je vytvořit podklad pro zprávu s názvem „Dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti – sine qua non globální konkurenceschopnosti?“. Dokument také vysvětlí metodologii, která bude použita při koncipování zprávy, a hlavní otázky, o nichž je zpravodaj přesvědčen, že by měly být zodpovězeny. Bude zahrnovat hlavní aspekty, které budou v návrhu zprávy představeny a analyzovány.

Zprávou bude v Parlamentu otevřena rozprava o hlavních zásadách budoucí politiky soudržnosti, jejím obsahu a formě, v níž by hospodářská, sociální a územní soudržnost měla podporovat cíle strategie „EU 2020“.

Zpravodaj se domnívá, že název zprávy umožňuje široký přístup k danému tématu, a rád by vyjasnil dva důležité body této zprávy:

- Zpráva bude mít za cíl analyzovat vyhlídky na konkurenceschopný hospodářský růst EU na globální úrovni;
- Analýza bude zaměřena na dvě oblasti, tedy na hospodářskou konkurenceschopnost a infrastrukturu, a zvláštní pozornost bude věnována dvanácti nejnovějším členským státům.

Cíl zprávy

Zpráva bude předložena ve shodě s cíly Parlamentu a způsoby provádění vzhledem k jeho aktivitám v sedmém volebním období. Ponese název „Dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti – sine qua non globální konkurenceschopnosti?“ a vytvoří ji Výbor pro regionální rozvoj, bude nelegislativní povahy a její přípravu a předložení výboru má na starosti určený zpravodaj.

V současném prostředí hospodářské krize, globalizace, výzev týkajících se řízení situací, které se objevují na národní a regionální úrovni, a potřeby připravit na úrovni EU nové programovací období od roku 2014, je zapotřebí zvláštní analýza zaměřená na určení plánu, jímž je nutné se řídit, pokud má Unie na celosvětové úrovni dosáhnout konkurenceschopného ekonomického růstu.

Zpráva navrhne možnosti prozkoumání, jakými opatřeními a na základě čeho může politika soudržnosti Evropské unie, ve svých třech oblastech (hospodářské, sociální a územní), přispět k dosažení celosvětově konkurenceschopné evropské ekonomiky.

Bude také usilovat o stanovení účinných a odpovídajících prostředků k určení obsahu politiky soudržnosti pro nadcházející programovací období 2014–2020 se zaměřením na dosažení cílů strategie EU 2020.

Zdroje

1. Usnesení a zprávy Parlamentu

- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. března 2009 o osvědčených postupech v oblasti regionální politiky a překážkách při využívání strukturálních fondů (2008/2061(INI)) – P6_TA(2009)0156
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. října 2008 o řízení a partnerství na vnitrostátní a regionální úrovni a o základně pro projekty v oblasti regionální politiky (2008/2064(INI))
- Zpráva o zelené knize o územní soudržnosti a stavu jednání ohledně budoucí reformy politiky soudržnosti (2008/2174(INI)), zpravodaj: Lambert van Nistelrooij, Výbor pro regionální rozvoj
- Zpráva o čtvrté zprávě o hospodářské a sociální soudržnosti 2007/2148(INI), zpravodaj: Ambroise Guellec, Výbor pro regionální rozvoj

Velmi důležitá je také:

- Agenda pro reformovanou politiku soudržnosti - přístup vycházející z konkrétního místa v zájmu naplnění výzev a očekávání Evropské unie; nezávislá zpráva, kterou na žádost Danuty Hübnerové, komisařky pro regionální politiku, vypracoval v dubnu 2009 Fabrizio Barca

S pomocí výše uvedených zdrojů bude poskytnuta analýza návrhů týkajících se způsobů, jakými by měla politika soudržnosti reagovat na výzvy spojené s plněním Lisabonské strategie a budoucí strategie EU 2020.

2. Studie zadané Parlamentem

- Budoucnost politiky soudržnosti po roce 2013, Evropský parlament, Tematická sekce pro strukturální politiku a politiku soudržnosti, PE 408.970, únor 2009
- Analýza přidané hodnoty v souvislosti se strukturálním financováním EU, Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky, PE 419.107, červen 2009

Zpravodaj bude věnovat pozornost rostoucí úloze regionů v budoucím uspořádání Evropy, poskytne detailní analýzu souvisejících problémů s ohledem na globalizaci a hospodářskou krizi.

3. Zprávy o pokroku Komise

- Čtvrtá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti, KOM(2007)0273

- Pátá zpráva o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti – Růst regionů, růst Evropy – KOM(2008)0371
- Šestá zpráva o pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti – Tvořivé a inovativní regiony – KOM(2009)0295

Zprávy Komise představují dopad politik soudržnosti na národní a regionální úrovni a zároveň hlavní úlohu určitých odvětví v hospodářské přestavbě v souvislosti s regionálním rozvojem.

4. Sdělení Komise

- KOM(2009)0617 – 20. výroční zpráva o čerpání strukturálních fondů (v roce 2008)
- KOM(2008)0301 – Výsledky jednání ohledně strategií a programů politiky soudržnosti na programové období 2007–2013
- KOM(2009)0647 – Pracovní dokument Komise – Konzultace o budoucí strategii „EU 2020“

Ve středu zájmu EU je snížení regionálních nerovností, což je podmínka pro posílení konkurenceschopnosti a pokroku znalostní ekonomiky. Národní strategické referenční rámce stanovují priority a potřeby členských států a z tohoto typu politiky mají užitek.

5. Budou také prezentovány údaje z Evropské investiční banky ohledně oblastí, pro něž regiony a členské státy využily úvěry.
6. Dále bude provedena pečlivá analýza stanovisek Výboru regionů a Evropského hospodářského a sociálního výboru.

V pozdějších fázích blížících se dokončení zprávy budou také zahrnuty údaje a analýzy týkající se využití strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v průběhu programovacího období 2007–2013 (budou zveřejněny Komisí),

7. Globální zpráva o konkurenceschopnosti 2009–2010 (Světové ekonomické fórum)

Globální zpráva o konkurenceschopnosti přispívá k lepšímu pochopení faktorů, které určují ekonomický růst, a vysvětluje, proč jsou některé země úspěšnější než jiné ve zvyšování úrovně příjmů svých občanů a zlepšování jejich příležitostí. Definuje globální konkurenceschopnost z hlediska souboru institucí, politik a faktorů, které určují úroveň produktivity země. Podle autorů existuje dvanáct faktorů ovlivňujících celosvětovou

konkurenceschopnost a tyto faktory v každé zemi analyzují.

Zvláštní pozornost je věnována těmto dokumentům:

- Pracovní dokument útvarů Komise *REGIONY 2020 – Posouzení budoucích výzev pro regiony EU*, SEK(2008)
- *Budoucnost politiky soudržnosti v bohatších regionech (Iain Begg)* – série kratších dokumentů o regionálním výzkumu a ukazatelích vydané generálním ředitelstvím pro regionální politiku v březnu 2009.

Metodologie

Na základě údajů a informací získaných z analýzy výše uvedených dokumentů a s ohledem na to, že řada zpráv ohledně soudržnosti je v současnosti zkoumána Výborem pro regionální rozvoj, bude zpravodaj analyzovat:

- 1) vztah mezi regionální politikou, jejím obsahem a globální konkurenceschopností EU;
- 2) potřebu zlepšit hospodářskou konkurenceschopnost a udržet ji prostřednictvím odpovídající infrastruktury, tím, že budou existovat napříč regiony EU podobné charakteristiky a vytvoří se pilíř globální konkurenceschopnosti.

Východiskem budou analýzy priorit, které si dvanáct nových členských států stanovilo ve svých národních strategických referenčních rámcích, a hlavní oblasti, pro něž žádaly financování ze strukturálních fondů, z Fondu soudržnosti a z úvěrů EIB. Budou také zahrnuty podrobnosti týkající se okolnosti, že regiony východní a jižní Evropy byly nejvíce zasaženy globalizací a hospodářskou krizí.

S cílem vypořádat se s těmito výzvami a přispět k programu strategie EU 2020 a ke zlepšení globální hospodářské konkurenceschopnosti Unie, představí zpravodaj řadu návrhů ohledně způsobů, jimiž politika soudržnosti může v budoucnu pomoci udržet hospodářský a sociální rozvoj v EU.

Souvislosti

Rozdíly mezi regiony jsou jedním z hlavních problémů, které ovlivňují rozšířenou EU, a to v souvislosti s globalizací, klimatickými změnami a klesajícím počtem obyvatelstva. Jak uvádí dokument KOM(2009)0647, je cílem Unie dosáhnout do roku 2020 nové udržitelné tržní společnosti a hospodářství, které bude promyšlenější a ekologičtější, kde naše prosperita bude vycházet z inovací na základě inteligentnějšího využívání zdrojů a kde budou znalosti hnacím motorem.

Souvislosti zprávy jsou doplněny těmito dvěma faktory:

1. Tvorba budoucnosti Evropy bude záviset na pokračující existenci společné a soudržné základny zajišťující rozvoj snižováním rozdílů mezi regiony a podporou klíčových priorit. Je nutné, aby byly tyto priority **specifické** pro každý region, a to s ohledem na skutečnost, že rozšířená EU zahrnuje různé úrovně rozvoje, a proto i různé potřeby. Politika soudržnosti musí zajistit pružný rámec, přizpůsobený různým výchozím situacím a regionálním a národním specifikům, s doplňkovým cílem podpořit rozvoj a s co nejefektivnějším využitím zdrojů. Bude také nezbytné zajistit řádnou rovnováhu mezi politikou tvořivosti a inovací a ostatními politikami.
2. Globální konkurenceschopnost EU může být zajištěna určením limitů a omezení a navržením realistických perspektiv rozvoje, čímž by se Unie mohla stát příkladem na světové scéně.

Výchozí návrhy k projednání

V tomto pracovním dokumentu zpravodaj vytyčil rámec, jenž pro svou zprávu navrhuje.

Rozhodující zde budou tato hlediska:

- představení kritérií použitých na světové úrovni pro hodnocení hospodářské konkurenceschopnosti;
- představení priorit a klíčových oblastí pro každý z dvanácti nových členských států, jenž žádal o financování ze strukturálních fondů, z Fondu soudržnosti a z úvěrů EIB;
- souvztažnost regionálních a národních potřeb v oblasti rozvoje infrastruktury, s cílem zvýšit hospodářskou konkurenceschopnost Evropy jako pilíře globální konkurenceschopnosti;
- návrhy na řadu prvků budoucí politiky soudržnosti na evropské úrovni v kontextu strategie EU 2020.

Výchozí pozice zpravodaje

Dle názoru zpravodaje ukázalo programovací období 2007–2013, prostřednictvím priorit stanovených zeměmi, které jsou příjemci prostředků politiky soudržnosti, že infrastruktura je těmito dvanácti členskými státy považována za *sine qua non* pro zvýšení hospodářské konkurenceschopnosti. Oblasti, pro něž byly žádány úvěry z EIB, jsou infrastruktura, životní prostředí a sociální a hospodářský rozvoj. Zpravodaj se dále domnívá, že je stále potřeba více investovat do infrastruktury, zejména za současných okolností, kdy jsou regiony těchto členských států nejvíce zasaženy krizí a současně jsou nejvíce ohrožené globalizací. Tyto regiony se budou rozvíjet, pouze pokud získají infrastrukturu potřebnou k zajištění dostupnosti a sociální a vzdělávací vybavení na úrovni, která je běžná pro všechny občany Unie. Důkladná pozornost bude věnována zajištění pokračující ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Postup

Pracovní dokument bude projednán na schůzi Výboru pro regionální rozvoj ve dnech 17. a 18. března 2010.

Zpravodaj vyzývá všechny členy výboru, aby se rozpravy o tomto pracovním dokumentu aktivně zúčastnili a předložili mu své myšlenky, nápady a návrhy.

Úplná analýza bude poskytnuta v návrhu zprávy.